

національну, етнічну та релігійну єдність учасників транзакцій. Мінімальні вимоги до ідентифікації клієнтів, документування операцій переказу коштів, відсутність державного контролю роблять її чудовим інструментом для фінансування протизаконної діяльності, як то – міжнародного тероризму, торгівлі наркотиками тощо.

Література:

1. Антоненко О.І. Розвиток системи міжнародних грошових переказів в Україні. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2010. № 2(9). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1611> (дата звертання 01.03.2024).

2. Отчет ФАТФ. Роль систем «Хавала» и других аналогичных услуг в отмывании денег и финансировании терроризма. URL: https://eurasiangroup.org/files/FATF_docs/Rol_Havaly_v_ODFT_FATF_2013.pdf (дата звернення: 02.03.2024).

СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ: СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ВИДИ

Харченко В.К., здобувач вищої освіти*,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

В умовах об'єктивного існування ризику необхідною умовою успішного функціонування організації є формування системи управління ризиками. Управління ризиками – це процес прийняття та реалізації управлінських рішень, що враховують існування ризику та дозволяють зменшити його несприятливий вплив на організацію та використовувати можливості зростання та розвитку діяльності організації.

Управління ризиками має стати однією з центральних складових менеджменту підприємства. При цьому концепція управління ризиками повинна розглядатися як процес у розрізі комплексного підходу персоналу підприємства до вирішення проблем його ризикозахищеності, тобто процес управління ризиками має стратегічний характер [1].

Процес управління ризиками здійснюється в декілька етапів. Одним з основних, на нашу думку, є розробка стратегії управління ризиками, тобто визначення основних перспектив, цілей та напрямків діяльності, пов'язаної з ризиком.

---

* Науковий керівник – Гіржева О.М., д.е.н., професор

Вибір стратегії обумовлюється принциповим ставленням до ризику, відданістю тій чи іншій концепції управління ризиками – заснованій на розумінні ризику як загрози чи як можливості. Цей принцип є основним і при формулюванні загальних цілей та стратегії розвитку організації та визначає всі подальші дії з розробки програми ризик-менеджменту, складу конкретних заходів та методів управління ризиками [2].

Залежно від розуміння сутності ризику та концепції управління ризиками вибирається один із трьох видів стратегії управління ризиком: обережний (консервативний), ризикований, зважений (помірний). Обережний (консервативний) – передбачає максимальне ухилення від ризику, зниження можливих збитків, уникнення додаткових витрат. Цього варіанту змушені дотримуватися організації, які знаходяться у складному фінансовому положенні, загальна стратегія яких орієнтована просто на виживання.

Ризикований варіант вибирають організації, загальна стратегія яких носить агресивний характер (завоювання ринку, різке і значне зростання конкурентних переваг). Такий вибір передбачає високу схильність до ризику, система управління ризиками орієнтується на максимізацію прибутку.

Зважений (помірний) – є проміжним. Цей вид управління ризиком є деяким поєднанням двох варіантів – схильність до ризику при цьому зберігається, проте авантюризм, властивий ризикованому варіанту, відсутній. Найнебезпечніші ризики передаються у зовнішнє середовище, а більш-менш допустимі ризики утримуються, управління ризиками спрямовано на оптимізацію прибутку.

Якщо організація загалом дотримується агресивних стратегій управління, можливими варіантами може бути як ризикований, так і зважений вид. Якщо загальна стратегія організації консервативна, варіанти стратегій управління ризиками – обережний чи зважений.

Отже, тип обраної стратегії управління ризиками, заснований на принциповому розумінні ризику – як небезпеки чи як можливості – надає вирішальний вплив на вибір методів, політики та програми управління ризиками. Тільки тоді, коли визначено стратегію управління ризиками, проаналізовано весь спектр можливих методів та обрано ті з них, які найбільш підходять стратегічним цілям організації, стає можливим і необхідним розробка конкретного плану дій з управління ризиками.

Література:

1. Гржева О.М., Бірченко Н.О. Стратегічний інструментарій ризик-менеджменту підприємств аграрної сфери. *Вісник ХНТУСГ імені Петра Василенка*. 2017. Вип. 185. С. 115-123.

2. Управління ризиками: навчальний наочний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» / М.О. Кравченко, К.О. Бояринова, К.О. Копішинська; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 432 с.

СТРАТЕГІЧНЕ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ЯК КРИТИЧНИЙ ЕЛЕМЕНТ УСПІШНОЇ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Хоменко І.Ю., Чумачок Л.О.,

здобувачі першого (бакалаврського) рівня ВО*,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Стратегічне бізнес-планування стає ключовим елементом у сучасному управлінні підприємствами, оскільки динамічні зміни в економічному середовищі вимагають від організацій гнучкості та стратегічного підходу до управління ресурсами. В умовах конкурентного бізнес-середовища, де швидкість прийняття рішень і адаптація до нових умов стають ключовими факторами успіху, стратегічне бізнес-планування стає необхідним інструментом для досягнення конкурентної переваги. Ефективне визначення стратегій, цілей та ефективне планування ресурсів дозволяє підприємствам адаптуватися до змін у ринковому середовищі та максимізувати їх ринковий потенціал.

Планування визнається неодмінною складовою управління у процесі створення, функціонування та розвитку будь-якого підприємства. Цей процес не лише дозволяє передбачити ключові економічні характеристики та параметри господарювання, але також сприяє гармонізації місії та цілей, стратегій і тактики розвитку, а також розробці ресурсного потенціалу та можливостей його реалізації.

Бізнес-план є важливим інструментом у різних етапах підприємницької діяльності. Він розробляється перед створенням підприємства для обґрунтування необхідності інвестицій, визначення ефективності господарювання та розміру статутного капіталу. У випадку діючого підприємства бізнес-план використовується для

---

* Науковий керівник – Богомалова К.С., к.е.н., доцент